«Al wandelende en exerceerende» *a*) «dummodo non scurrivagi conspiciantur» [1]) *b*). Et studiosi, si volunt, quandoque aereum globum manu agitent, torqueantque ad fatigationem» [2]) *c*). Als «commilitones» vonden zij, bij muziek en gepaste vrolijkheid, in leeszaal en conversatie-kamer hun «otium non otiosum» [3]). En het: «ne insolentias et clamores suscitare, nec quodammodo se invicem molestare» [4]) *d*) was het eenig artikel in het reglement van orde, dat bij iedere inspanning en alle uitspanning als «lex libertatis et honestatis» [5]) bleef gelden.

Ik beweer niet, dat het altijd en overal zoo was. Want beginselen zijn beter dan menschen; en statuten en leges veel uitnemender dikwerf, dan de beste staat en stand. Ja, het wordt zelfs van sommige hospitia vermeld, dat zij om slechte verpleging *e*) in mis-crediet en verval kwamen. Dat anderen, of

---

[1]) Als ze maar geene straatslijpers worden.

[2]) De studenten moeten naar lust in gymnastische bewegingen zich oefenen en vermoeien.

[3]) Bezige verpoozing.

[4]) Geene insolenties plegen, noch kabaal maken, noch elkander onheusch bejegenen.

[5]) De wet der vrijheid en der betamelijkheid.

---

a) Abelius. pag. 372.

b) Statuta Univ. Oxoniens. pag. 162.

c) J. Fortius. De ratione studii. pag. 64.

d) Weinkauff. Seb Franck. Alemania, VII, 52.

e) Cf. in de Epistolae obscurorum virorum wat Magister Curio schrijft aan Matthias Falckenberger:

«Regula bursalis est omni tempore talis,
«Prandia fer tecum, si vis comedere mecum»

«Unse bursse heft düsse sede, de wat eten wil, de bringe wat mede. So mach he eten, deste hat. Bringet he dan genog, so mach he eten sin genog» (Husemann. Reimsprüche).